

Forel zag eerst zijn eigen hoofd. De wand tegenover de deur was van spiegelglas. Boven de schittering van door kaarslicht beschenen flesjes en potjes op het dressoir keek juffrouw Mi's linkeroog hem aan. Ze bleef met haar rug naar hem toe zitten, een kam in haar hand. Haar oog volgde hem tot hij achter haar stoel stond. Ze streek een streng zwart

haar naar één kant en liet hem knetterend door de kam glijden. Haar voeten lagen op een bankje, tussen de tenen staken witte rolletjes. Een gehurkte vrouw spreidde een handdoek over de vloer en strooide poeder in een kom. Het water bruiste en stoomde. Juffrouw Mi tilde een voet op en wuifde tegen de vrouw dat ze moest doorgaan met haar werk.

Excellentie, zei ze koel, niet bijzonder ingenomen met het bezoek van de minister op het kwetsbare moment dat zij haar voeten baadde.

Gaat u zitten. U mag die jurk wel ergens anders leggen.

Forel tilde voorzichtig een jurk en een kous op en schoof een stoel bij.

Nee, nee! Niet daar. Gaat u hier zitten. Aan mijn goede kant.

Juffrouw Mi, zei Forel met een buiging. Al uw kanten zijn even goed.

U kunt nog steeds uitstekend liegen, zei ze toeschietelijker. Wat brengt u hier?

O, niks bijzonders, zei Forel terwijl hij in de spiegel naar haar keek en in stilte inventariseerde. Sexy pruillip; gevuld lichaam, rond van vorm zonder dik te zijn; houvast aan borst en arm en heup. Billen, haar, kuiten, alles robuust. Veel oog. Veel wimper. Veel mond. Sappige tong, als ze praat zie je hem dik en bleek in haar mond liggen. Lekker is dat... Niets mannelijks is mij vreemd. Juffrouw Mi heeft van alles genoeg en van niks te veel.

Hij bevrijdde zijn handen uit de wijde mouwen en streek over de punten van zijn baard.

De keizer verzamelt meningen over liefde en trouw, zei hij.

Juffrouw Mi lachte schril.

Hij doet een beroep op uw kennis en ervaring in zaken van het hart. Het gaat om een paar eenvoudige vragen zoals: wat is liefde, wat is trouw en hoe hangen ze samen.

Ze prikte haar kam beschuldigend in zijn richting. Op wie heeft hij zijn zinnen gezet?

Het is droger en academischer dan u denkt. Het gaat niet om een vrouw.

Dadelijk gaat u mij nog wijsmaken dat hij een naslagwerk schrijft, zei

ze minachtend. *Liefde en Trouw in het rijk van Keizer Chitosé*. Ik moet zeggen, u hebt geen hoge dunk van mijn mensenkennis. Heeft de keizer ooit theoretische belangstelling voor liefde aan de dag gelegd? Ik dacht dat zijn interesse vooral praktisch gericht was. Wat trouw betreft... Hou toch op, Forel!

Het oog in de spiegel keek zichzelf donker aan. Ze legde de kam op het dressoir, pakte een schaar, bedacht zich en wierp het tussen de flesjes. Ze tilde haar voeten van het bankje en begon door de kamer te lopen.

Wie is het?

Ik zei al, het is een enquête.

Dan niet. Ik kom er wel achter.

Ze ging weer zitten.

Bij nader inzien laat het me koud. Vergeet het!

Voorzichtig stak ze een teen in het voetenbad en trok hem terug. Forel keek naar een stuk vrijgekomen dij.

Wat is liefde, herhaalde ze langzaam. Wat is trouw?

Onderuitzakkend op haar stoel voegde ze er overdreven opgewekt aan toe:

En hoe hangt het samen!

Ze sloot haar ogen en zei:

Pfff...

Forel sloeg een notitieboekje open.

Schrijft u maar... zei juffrouw Mi zonder haar ogen te openen, dat het zinsbegoocheling is. Illusie.

Illusie, herhaalde Forel schrijvend.

Hunkert een mens naar degene met wie hij jaar in jaar uit om acht uur aan het ontbijt zit? Natuurlijk niet. Wat dichtbij komt gaat dood, en het lijkt heet gewoonte. Consumeren is vernietigen, elke vorm van toenadering zet liefde om in iets dat onvolmaakt en alledaags wordt. Het is bedrog, een zeepbel. Een suikerspin op de kermis; wat op je tong overblijft is lucht.

Hebt u dat?

Ik heb het. Lucht.

Sneeuw, als je het aanraakt is het weg. Er is maar één manier om de illusie in stand te houden, en dat is toenadering uit de weg te gaan. Zodat onvervulde verlangens bewaard blijven. En dan nog kun je je afvragen... hoe echt is het in die vorm... ? Hoe volmaakt is het vóórdat je het aanraakt? Ik ben nog geen man tegengekomen die beweerde dat hij verliefd was, die niet eigenlijk verliefd was op zichzelf.

Ze tilde een voet op, bekeek hem kritisch terwijl ze met haar tenen wiebelde en besloot:

Er is maar één vorm van liefde. Eigenliefde.

Juffrouw Mi...

U vraagt mijn mening. Eigenliefde, schrijft u dat op. Hoe ik over trouw denk, volgt daar vanzelf uit. Een mens moet het zich zo gevarieerd en aangenaam mogelijk maken. Dat is zijn opdracht. Het leven is te kort voor vermijdbare sleur, alles moet in een jaar of zestig, zeventig, gebeurd zijn. Vaak nog sneller. Trouwens, veel keus hebben we niet in zaken van het hart. Wie kan de wind tegenhouden? De keizer al helemaal niet, dat hebben we onderhand wel gezien. Wel, mijn zegen heeft hij! Hij moet doen wat hij niet laten kan. Ieder gaat zijn weg. Een mens is een zelfstandig individu. Voila. Hier hebt u hopelijk genoeg aan.

Forel borg zijn boekje op en keek in de spiegel naar haar mooie gezicht. Het stond onbewogen. Ze stond op, ontsloot een zwarte, met meeuwen ingelegde doos die in een hoek op het dressoir stond en nam er iets uit. Geslepen vlakjes ving het licht. Ze keek ernaar en liet het met afgewende blik boven Forels handen bungelen.

Neem het mee en geef het terug aan de keizer...

De minister spreidde zijn handen om te voorkomen dat het op de grond viel.

Dat kan ik niet doen, zei hij met zachte stem.

Houd het desnoods zelf, maar neem het mee. Ik hecht er geen waarde meer aan. Ik zal het niet meer dragen en ik wil het niet meer zien. Een slecht slot verpest het hele stuk, begrijpt u ? Zo is het in het theater en het

leven is niks anders. Wat er tussen de keizer en mij was, heeft nooit bestaan. Het was illusie, vergissing. En nu wilt u mij wel excuseren. Prins Tsjitsji komt me om drie uur halen. Hij is erg op mijn gezelschap gesteld, weet u. Hij vindt mij de leukste vrouw die hij kent.

Ze zette haar voeten in de dampende kom en strekte haar hand uit ten afscheid.

Dank u voor uw openhartigheid, zei Forel bedrukt.

Hij stak het halssnoer in zijn zak, kuste haar hand en vertrok.

De minister luisterde aan de deur en klopte nogmaals.

Binnen! zei een vrouwenstem.

Hij opende de deur.

Doe vlug de deur dicht, Forel, het raam staat open!

Een vrouw in een orangerode kimono met kraanvogels kwam met beknelde pasjes op hem toe lopen. Ze droeg witte sokken in houten sandalen. In haar linkerhand hield ze een potje narcissen en in de rechter een gieter.

Forel boog. De vrouw lachte en boog ook, twee keer. Een scheut water plensde uit de gieter. De minister deed een stap achteruit.

O, wat onhandig van me! Wacht... blijft u staan! Ze dribbelde naar een lage tafel en tilde een belletje op.

Doet u geen moeite, zei Forel. Het is niks.

Nee, nee, u mag niet met natte koude voeten blijven lopen!

Echt, juffrouw Si, mijn voeten zijn heerlijk warm en droog.

Weet u het zeker?

Heel zeker.

Het spijt me ontzettend! Ze leidde hem naar de zitkussens op de vloer en zette de gieter scheef op een stenen hoofd dat op een kastje stond. Forel duwde hem in het voorbijgaan recht. Hij vouwde zijn benen onder zich op het harde kussen en kuchte.

Mannen hebben altijd warme voeten, beet juffrouw Si zich in het onderwerp vast, thee inschenkend met een hoge straal.

Ik herinner me dat zo goed. Behalve de keizer... Ze zuchtte.